

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

A szociáldemokrácia és a vallás újabb világlátásban.

Írta: Dr. REICHARDT TAMÁS.

Amit itt el akarok mondani, az első sorban a német szociáldemokráciára vonatkozik, de tekintve a szociáldemokrácia nemzetközi jellegét és az egész világon való elvi szolidaritását, a miénkét is megismerhetjük belőle, amál is inkább, minthogy a magyarországi szociáldemokrácia teljesen a német mintára készült, ennek szellemi tőkájén kérődzik. Programja az erfurti programnak szolgál másolata, kiadványai pedig nagyrészt a berlini „Vorwärts“ fordított brosúráiból állanak. Ami eredetét nyújt, abban meg nincs köszönet.

Ezt különben épen nem csodálom, hisz a magyar szociáldemokrata vezérkarnak némes egyetlen képzett alakja. Náluk végzett bádogos legények és kiérdemült vigécek képviselik a szocialista „tudományt.“ Nem esodt tehát, hogy a németekre szorúlnak s hogy egész irányuk, főleg azoban taktikai fogásaik a német jellegét viselik magukon. Jellemző mindkettőre a vallással szemben elfoglalt álláspontjuk.

Az erfurti program 6-ik pontja -- a hazai szoc. demokraták is bele vették programjukba, hogy „a vallás magánügy.“ Ezzel nyilván azt a látszatot akarták kelteni, mintha a vallással szemben teljesen semleges álláspontra helyezkednének. A

pártgyűléseken -- nálunk ép úgy mint Németországban -- nem egyszer tiltakoztak a vallásatlanság vádjá ellen és többször is kijelentették, hogy az elvtársak vallás ellenes nyilatkozataival a párt nem azonosítja magát. *Stern* elvtárs magyarra is lefordított munkájában (Thesen über den Sozialismus) azt állítja, hogy a szociáldemokráciának csak tisztán gazdasági célja van, s a valláshoz csak annyi a köze mint akár a villanyviláglátáshoz, vagy a benzinnemotrhoz. Ha pártlapokban vagy gyűléseken vallásellenes nyilatkozatok történtek, ezeket mindig úgy magyarázták, hogy nem a vallásnak, hanem az egyháznak (mintha e kettőt el lehetne választani) a hierarchiának, vagy, Ciszradia elvtárs kifejezése szerint, a csuhásoknak szólnak.

Hogy ez kezdettől fogva nem volt más, mint a legutóbbi képmutatás, azzal régen tisztában voltak mindazok, akik ismerték a „tudományos“ szocializmus alapveit. Mert a leplezetlen materializmus, a melyen a szocializmus egész rendszere fölépül, kizár minden vallást. De a nagy tömeg előtt, mely a logikával mindig hadi laban áll s mely nem tudja a fölláttó tételekből az összes következményeket levonni, ezideig leplezni iparkodtak vallásellenes cöljkat.

De a féltékenyen őrzött családi -- vagy mondjuk inkább üzleti titok vegre kipattant egyelőre Németországban, de reméljük nemso-kára Magyarországon is akad olyan őszinte elvtárs,

aki be fogja vallani, hogy a vallás a szociáldemokráciának nem „magánügy.“

Németországban *Bernstein* a szociáldemokráciának ez a kellemetlen heresiarchája őszintén beismerte, hogy az erfurti programnak főnt említett 6-ik pontja tiszta képmutatás. Ilig hangzott el ez az őszinte beismerés már is újabb adataink vannak, melyek világo kommentáru szolgálnak a fönti programponthoz.

Az egyiket az a kongresszus nyújtja, melyet a szociáldemokrata szakszervezetek az idén Köhben tartottak. E gyűlés folyamán *Bömelburg* és *Legien* elvtársak leplezetlenül kijelentették, hogy a szakszervezetek ellenségei a vallásnak. Kijelentéseiket és otromba vallásgunyoló éleiket a jelenvolt elvtársak nagy tapssal fogadták, a pártlapok ritka betűkkel hozták, tehát helyeselték és magukéva tették.

Ezzel levetették az álarcot, melylyel nem egy jóhiszemű munkást táborukba csaltak.

Eddig mindig azzal hitegették a világot, hogy a szakszervezetek vallási tekintetben semlegesek s hogy csak gazdasági célokért küzdenek. A keresztény szakszervezeteket megvádolták, hogy éket vernek a munkások közé s így áruló a proletáriátus ügyének. Hogy e vádak mily alaptalanok, azt a Ruhr vidékén a mult évben lefolyt nagy bányász sztrájk fényesen igazolta. A keresztény munkások a sztrájkban a szociáldemokratákkal együtt vettek részt; a keresztény

AFEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

A halál.

Káprázat száll meg olykor a magányban s úgy rémlik előtem, mintha minden körül, ami él, sötét gyűrűzet képződne. Színe, alakja, valóságának a gyűrűzetnek nincs. A kéz meg nem foghatja, a szem nem látja, a tudomány meg nem mérheti.

Pedig itt van körülöttünk rémes állhatatossággal. Mindig ólalkodik. Ijesztő sötétségével mindig fenyeget, hogy elnyel -- holott nincs torka; hogy agyon szorít, holott ninesen karja; hogy szétmarcangol, holott ninesen karma.

Révedezés közben, a magányos órák káprázatos álmaiban, sokszor látom e sötét és alakatlan gyűrűszörmötyeget, amint összéb és összéb huzódik, hogy mind szűkebb és szűkebb körbe vehesse az áldozatokat.

És látom a nyomortult áldozatok kétségbeesett vergődését; futnak, jajveszkelnek, birköznek s egymást tiporják észbontó rohanásukkal. Lymaikat edzik, hogy megküzdhessenek a szörnyeteggel; lelküket emesztik okatlan reményben, kínos felelemben.

A szörnyeteg láttára az gész mindenséget e verfafagylaló kiáltás töli be: „menekülj!”

Hová? Hiszen akámerre lépsz: feléje közeledel. És ha mozdulatlan vagy: akkor sem kerülöd ki, mert ő jön teléd. Jobbra térhetsz, balra térhetsz, előre vagy hátra, föl a magasba, vagy le a mélységbe: ott van a szörnyű ismeretlen lőtted, melletted, körülötted és életednek minden

napja, minden órája, minden pillanata kegyetlen következetességgel visz közelebb hozzá.

Minden élet abban telik el, hogy miként távozzunk tőle es minden menekülési kísérlettel mégis nő a veszély. Közös végzete ez mindennek, ami van.

Ha látod a hangyát, amint zsákmányt keres, a madarat felrebbenne az ellenség elől, a medvét, mikor barlangjába huzódik, a lát, amint új szerveket hajt a levegő úrjében és a föld gyomrában, hogy több táplálékhoz jusson: ha látod az embert házat építeni, tengerre szállani családot alkotni, államná csoportosulni: nem látsz egyebet, mint védekezést, erőfeszítést, küzdelmet és menekülést amaz ismeretlen, ólalkodó, rémes és mindenható szörnyeteg ellen.

Hüü vergődés: hasztalan küzdelem!

A napnak minden órájában összéb szorult a kör, s az órának minden percében kisebb lesz a gyűrű.

Végre egészen beborít a sűrű, alakatlan, titokzatos homály és az idő belesodor a természet örök, nagy műhelyébe -- a Halalba.

Ami csak van, minden ide kerül; és a mi lesz: mind innen támad elő.

E műhelyben hamvadnak el égető tűz nélkül; itt porlik szét a szikla, zuzó ütések nélkül; itt bonlik ösparányokra a fának a lombja, a virágnak a szirma, a madárnak a szárnya és az embernek a csontja, vére, agyveleje.

Milyen különös! Egész életünk nem egyéb, mint fáradozás az életerők megszerzésére és sor-sunk mégis az, hogy tápláljuk és fejlesszük magunkban a halál csiráját. Végzetünk, hogy mindig féljünk attól és ne ismerjük azt, aki mindig velünk és bennünk van, éjjel és nappal, jó és

rossz időben, mindenütt, a búcsóben, a nászgyon, a szóséken.

Vig cimborák és nehéz munka között ha vagyunk: ott ólalkodik ő is számiálni a lepergő időparányokat. Minden elmuló pillanat siettetti az ő győzedelmét.

„Egy nappal megint több“ -- mondja fáradtan a lenyugvó munkás.

„Egy nappal megint kevesebb“ -- feleli rémesen a Halál.

Bartha Miklós.

A tizenegyedik felvonás.

Illetékes helyről megbízást kaptam egy szindarab írására. A dolog úgy történt, hogy „Koalíciós vacsoraasztal“ című, a magyar állam-eszmét nemzetiségi vidékünkön propagáló társulatunk jövőjéről tanácskoztunk, mikor is az elnök általános megrökönyödésünkre kinyilatkoztatta, hogy „aszatunk jövőjét veszedelem fenyegeti, libai ugyanis a vagyoni viszonyok sajnálatos ziláltsága folytán tetemesen biceregnek. Alig vagyunk abban a szerencsés helyzetben, hogy a vörös borral leöntött abroszok mosatását fedezhetnők.“

Az asztal komor hallgatásba merült. Csak a titkár, a társulat esze, őrizte meg lelkének örökös derűjét. Rövid meglontolás után fölvetette az eszmét, hogy adjunk elő valami szindarabot az asztal javára.

Az indítvány fölgyallanyozta a legcsüggedtebb tagokat is. Gyors eszincserre indult meg, mire én bátorkodtam megjegyezni, hogy valami helyi-erdekü darabot kellene előadni.

társadalom a legélénkebb szimpátiával kísérte a sztrájkolók ügyét (katholikusz egyházfők még pénzadományokkal is segítették őket) s csak az együttes küzdelemnek lehetett köszönni, hogy a sztrájk a munkásokra nézve kedvező eredménnyel végződött.

A hol a munkások méltányos követeléseiről van szó, ott a keresztény munkások egy sorban harcolnak a szociáldemokratákkal, egyébként pedig szétválnak utjaik. És erre a szociáldemokraták kényszerítik őket, mert szakszervezeteikben gazdasági álarok mögött a vallás lerontásán dolgoznak, a szellemtelen materializmusnak és hülye atheizmusnak csinálnak propagandát.

A kölni események élénk világosságot vetnek e sötét célokra. A belőlük folyó tanulságot a német keresztény újságok egyhangulag a következőkben konstatálják: 1.) Semleges szakszervezetek nincsenek többé Németországban, hanem csak vallásellenes szociáldemokrata és keresztény szakszervezetek léteznek. 2.) Az erfurti program 6-ik pontja, („A vallás magántügy”) hivatalosan többé nem létezik, a praxis hatályon kívül helyezte. Ebből következik 3.) hogy keresztény munkás, ha keresztény hitére egyáltalában ad még valamit, nem lehet tagja szociáldemokrata szakszervezeteknek.

Különösen ez utóbbi tanulság kellemetlenül érintette a szociáldemokrata vezető köröket. Hogy miért, könnyen érthető. Katholikusz vidékeken eddig sem igen boldogultak: a szaktársak nagy zömét protestánsok képezik. Ez a vallás ellen való nyílt hadüzenet azoknak szemét is föl fogja nyitni, kik elég együgyűen lépemontek. Ezért egyes szociáldemokrata lapok nyíltan kárhozták az elvtársak „ügyetlenségét”. De a megtörtént nem lehet meg nem történté tenni. A kölni kongresszus őszinte hangzával tisztázta a helyzetet s ezzel akaratlanul is a keresztény szakszervezkedés malmára hajtotta a vizet.

A kongresszussal körülbelül egyidőben látott napvilágot Dr. Erdmann elvtárs cikke a német szociáldemokrácia tudományos folyóiratában a *Sozialistische Monatshefte* júniusi számában *Sozialdemokratie und Religion* címen. Tel-

jesen a kölni hangulat hatása alatt áll. A becsület (!) és pártérdek nevében követeli, hogy töröltessék a programból a vallásnak magánügygyé való nyilvánítása; mert „nem lehet közbős a szociáldemokráciára nézve, hogy a vallásnak és egyháznak milyen befolyása van a népre.” „Valljuk be nyíltan — ugymond — hogy mi mindent el akarunk követni arra nézve, hogy a szabadságnak régi és leghatalmasabb ellenségét az egyházat — legyen az katolikus vagy protestáns — megtörjük s a fejekből a vallásos előítéleteket (!) minden haladásnak ellenségét eltüntessük.” Erdmann elvtárs meg van győződve, hogy épen ez a nyílt küzdelem fogja az egyházak hatalmát megtörni.

Hasonló értelemben ír *Stamper* „Religion ist Privatsache” című brosürjében. Ő is azt javasolja, hogy a szociáldemokrácia vessen el a vallási tolerancia tögáját, mert hát a lólabák bárhogyan takargatták is eddig, ugys mindig ki-látszottak alóla.

Ennek mi csak örülhetünk, mert a nyílt ellenséggel sokkal könnyebb elbánni, mint az alattomossal.

(Folyt. köv.)

Virág és Ányos emléktáblája.

Kegyeletes mozgalom indult meg az idei év folyamán Székesfehérvár városában. Nemzeti önállóságunk küzdelme, mely száz évvel ezelőtt folyt ugyan le, de jelentősen hasonlít mai politikai viszonyainkhoz: *Virág* lángelke, tüzelő s a magyarság független eszméiért lázító tevékenysége vezette egy jó ideig; vagy legalább is nagyobb teret hódított. *Virág* Benedek ismét Székesfehérvárról küldte nemzetének tüzes, forrongó eszméit, huzdító és lelkesítő gondolatait nevelte hazában. Szavai gondolatait s eszméit jó talajba hullatták: nemzetünk óhajtotta a felbuzdulást, a tömörülést, a küzdelmet. Sokkal nagyobb *Virág* Benedek irodalmi érdeme, hazafiai tevékenysége s szerepe, amint amilyenek a mai magyarság ismeri.

Ányos Pálnak nem volt ugyan olyan széles

körü irodalmi s hazafias szerepe mint Virágnak, de azért nevezetes része volt neki is abban, hogy a II. József németesítő törekvései nem tarolhatták le önállóságunkat s függetlenséget biztosító törvényeinket. Ányos Pál is szította szenvedélyesen magyaros érzelmeivel a nemzeti eszméket. Ányos Pál verseiben sajtászerű harmóniában látjuk az egyéni s nemzeti küzdelmeket: saját fájdalmaiban, küzködő lelkületében nemzete küdelmeit látta: ép azért nyíltan, vagy burkoltan szeretett hazája szomorú képe jelent meg költeményeiben. Ányos Pál irodalmi s hazafiai tevékenysége is Székesfehérvárról jegecesedett ki a maga jellegzetességében.

Ha még meggondoljuk, hogy e két pálos-költő szerető s színmagyar észűsi tanára volt apáinknak: tanári kathedrájuk forrása volt a magyar tudományos ismereteknek, a magyaros érzelmek felkeltésének: ha ezt is meggondoljuk, méltán örülhetünk, hogy e két jeles, székesfehérvári pálos tanárnak emléktáblája immár készülőfélben van.

A szűkebbkörű szerző bizottság az elmúlt napokban értekezletet tartott az emléktábla ügyéről s a leleplezéssel kapcsolatos ünnepség részleteinek meghatározásáról.

A leleplező ünnep december hó 3-ikán lesz s két részből áll, egy irodalmi ünnepségből, melyre a kath. kör Szent István tennét fogja elkérni s egy utcai, leleplező ünnepből, mely a ciszterci rendház előtt fog lefolyni amaz után. Az emléktábla szövegezése is készen van s most *Havranek* Antal szobrász dolgozik a bemutatott tervezet kidolgozásán. Az emléktábla a Petőfi-emlékéhez hasonlóan fekete alapon készül, mely körül homokkő-diszítés adja meg a külső keretet. A két tábla teljesen azonos kivitelben készül: a felirat is szimmetrikus szövegű; az egésznek a tőusa kisebb méretben s jellegben hasonlítani fog Vörösmarty emléktáblájához, minthogy a mellé is kerülnek két oldalon.

Az irodalmi ünnepen az alkalmi felolvasást *Csapáry László* dr. ciszt. r. főgimn. tanár s iskolaszéki elnök fogja tartani; lesz három szavaltat s elején, végén egy-egy hazafias ének. A szavala-

— Igen, — szolt villogó tekintettel a titkár — helyiérdekű darabot, helyiérdekű szerzőtől!

A titkár szemé villogott, mint a kézben levő pohár nemes tartalma. Sőt az előbbi még jobban villogott, mikor az utóbbi már nem villoghatott, szokott rendeltetési helyére költözvén.

Szerénytelenség nélkül legyen mondva, a célzásat magamra vettem. Elvégre is fiatalember vagyok, tehát a drámairáshoz szükséges meg-gondolatlanság megvan bennem, fürteim épek, de ziláltak, akárcsak a kiscelli takarékos vagyoni viszonyai. Tehát a külső is megvan. Gimnazista koromban jelest kaptam a poétikából, azonkívül elolvastam egy Teley-díjjal és a sajtó közme-gvetésével koszoruzott drámát, sőt irtam is egy darabot „Az örült cserebogár” címmel, melyről az összes vidéki szerkesztők jól lepecsételt magánlevelekben teljes elismeréssel szóltak, de — valószínűleg féltékenységből — nem közölték. Szóval külső és belső, elmélet és gyakorlati bizonyítják, hogy nekem kell a padonyi helyiérdekű darabot megírnom.

Neki is fogtam ízben. Tizenkét felvonásra terveztem, mert azt olvastam, valamelyik poétikában, hogy a jó darab a közönséget mindvégig állandó izgatottságban tartja. A színműirodalom eddigi művelői, őszintén szólva, kis-kaliberű egyéniségek voltak; sohasem irtak többet öt felvonásnál, s így az izgalom, akármilyen hajmeresztő volt is, csak egy estére szorítottak. Mondjon Gyulai Pál, amit akar, én szétörtöm a vaskalapos hagyományokat és három estére, á) négy felvonásra terveztem a darabot, hogy az izgalom három teljes napig meressze a padonyi színpártolókat hajszálait.

Mindezeket azonban csak bevezetésekképen mondom el, hogy mindenki tisztában legyen a dolog érdemével. Mai mondanivalóm ott kezdődik, hogy „A felpofozott rekruta, vagy Maffa Jónás története” című darabom tizenegyedik felvonásához kerestem a hangulatot.

O vos omnes, kiknek egész irodalmi működése gaszikéro levelek, adóintok és kintorna-engedélyek írásában merül ki, ti nem is sejtitek, a léleknek minő titokzatos mélységei nyílnak meg a tizenegyedik felvonás írásánál. A történet össze van bogozva, mint a kolera ellen kiadott miniszteri utasítás: a főhős még él; a szereplők, egy egész hadsereg, még élnek; mi legyen velük? Hát a költő igaszagszolgáltatás hogyan jusson érvényre? A döntő pillanatban, mikor a tollszár hosszabbik fele már lörögött, ossiáni kódos hangulat borul a Flekre és megjelenik a Muza. Fegyverek villognak, vérszag és harcizaj tölti meg a levegőt; a lekasabolt szereplők másfélröfös jambikus versekben hörgik el pusztító átkait és — a tizenegyedik felvonás készen van.

Ezt a hangulatot vártam ma délutánra. Az idő is segített. Hideg eső csapkodta az ablaktáblákat, a szél süvített, mint a skót balladákban szokott; éreztem, hogy fázom, és elborit az ossiáni hangulat barna leple. Megebédelttem. Komoran, hallgatagon fogyasztottam a paprikás csirkét és palacsintát, azután szó nélkül költői barlangomba vonultam, nehogy a becses hangulatnak kára essék. Tőle vártam a jambikus szöböséget, mert remüllettel vettem észre az előbbi felvonások írásánál, hogy közönségesen nem rendelkezem a temérdek szereplő részére szükséges szólási anyaggal.

Gyönyörűen ment minden. Megsodortam a m. kir. purzicsánból a szokásos cigarettát, illő szakértelmekkel beledugtam egy kétkrajcáros nemzetiszínű és katolikus szipkába, rágyújtottam, miközben éreztem, hogy az ossiáni hangulat leple mindjobban barnul. Beleültem a kanapé sarkába, felhúztam rá a lábaimat (ne csak más kopossa!), kézhöz vettem a maradéknyelű tollat, azután . . .

Kopogtattak.

— Bujj be!

— Keres tetőt hoztunk!

Szánakozva tekintetem a tapasztalatlan teremtesekre. Ezeknek talán fogalmuk sincs a tizenegyedik felvonásról!

No csak hozzák — szólék és egy tragikus kémozdulattal elővettem az anyakönyvet. A bába asszony pukkerlét csinál, a komasszony utánozta, a gyerek bömbölt, én irtam. Aztán vonultunk a templomba.

Megkérészteltem a kis pogányt. Bosszúból dupla adag söt dugtam a szájába: eszembe jutott ugyanis a cserben hagyott Muza, a cigaretta, mely elunván a haszontalan fiústölgést, bizonyosan elaludt.

Tényleg kialudt. Rágyújtottam. Beleültem a kanapé sarkába (stb. lásd fennebb) az ossiáni leple ráborult, a Muza megcsókolt, a jambusok ropogtak, az ajtón pedig kopogtak.

Kesernyűs „tessék” a kanapé sarkából.

Középkorú néni ke huzakodott befelé, hosszú és sovány. Sok hosszú mondit láttam már, de ilyen soványat még nem, — néni! Sipulusz.

— Az öspörös urat keresem.

— Nincs itthon!

s ének számokban a helybeli középiskolák tanulóinak fognak felkérés után szerepelni. Az utcai ünnepeken *Vajda Odön* zirci Apátur kéretett fel, hogy a leleplező beszédet megtartsa. *Philipp* István, most tanulmányuton levő, főgimn. rajztanár alkalmi versének elszavalására a közbizalom a már jól ismert s kiváló szavalót *Fialth* Imre urat kéri fel a bizottság.

Ezen irodalmi ünnepre meghívja a bizottság a M. Tud. Akadémiát, Kisfaludy Társaságot, az Országos Irodalmi Szövetséget: a várost, a megyét s még egyes irodalmi köröket.

Felvetjük a gondolatot, *szereznők ha a Szent István társulat irodalmi oszlopját is meghívják erre az ünnepre.* A Szent István Társulat oly előkelő társaság a tudományos s hazafias eszméket oly lelkes fokban s oly biztos alapon terjeszti, fejlesztí s szolgálja, hogy teljesen helyén valónak, indokoltnak, sőt szükségesnek látnánk a meghívását. Mellőzassék a t. bizottságnak tekintetbe venni, hogy Szent István ősi városában, irodalmi s hazafias érdelemkeltő kiváló papok, szerzetes tanárok emléktábláját leplezik le: illő és méltányos, hogy ezen előkelő társaság se legyen kénytelen távol maradni.

UJDONSÁGOK.

Alaghy Dezső emléke. A múlt hónapban mult egy esztendeje, hogy Székesfehérvár város közönsége osztatlan részvét mellett kísérté siri nyugvóhelyére Alaghy Dezső cisztercita r. főgimn. náziumi tanárt, városunk néhai iskolaszéki elnökét. A város akkor elhatározta, hogy őszinte halála és kegyelme kifejezésül megkéri Vajda Odön zirci apátot, hogy a síremlék felállítását magára vállalhassa. Havranek József kir. t. n. táncos polgármester Havranek Antal akadémiai szobrászt szólította fel egy síremlék felállítására. Kiváló szobrászunk izlése azt hisszük általános megerősítést fog kelteni. A csinos kereszt sárgászürke olasz márványból készült, két motornél magasabb, rajta a felfeszített Jézus fehér alakja

— No akkor Istennek ajánlom a tisztított főkáplány urat.

(Mi tagadás benne, a megszólítás tetszett. Teringettét; főkáplány! Ez is valami.)

— Hátha én is eligazíthatnám a baját, néni, — mondám ötvenszázalékos nyájassággal, mert megszántam az éhesforma teremtést.

Bár ne szántam, bár ne kérdeztem volna! A hosszú de sovány néni beletette az ajtót, azután kinyitotta fogai sövényét és elkezdte családi bajainak pontos és részletes esetelesét. A félórás prolog után következett az első stáció, rövid de hathatós sirással súlyosbitva, miattán én, kiérezve a közeledő veszedelmet, hamar elszívtam a szerencsétlen cigarettamaradékot és egy görög bölcset, illetőleg egy japán tengerésziszt nyugalmával megadtam magamat sorsomnak.

Rövid egy és háromnegyedórás szózatot következett, amelyben váltakozó képekkel rohant el előttem a Káráll család története öreg apjának jellemzésétől kezdve (Isten nyugosztalja szegényt!) férjének hirtelen haragján, vagyoni viszonyainak, a sógorok, komák, barátok joakaratu leszlólan keresztlül 17 éves leányának könyfacsaró történetéről, melynek ékesen szóló bizonyítékát, egy halom szerelmes levelet le is tett t. hazám asztalára.

Közben az asszony nekihevíült. Arcán vörös sávok mutatnak állkapcsainak kifáradását, de azért csak beszűlt és négy órákor azzal vizsgált, hogy egy kissé rövidebbre fogja a szót, mert „még sok mondanivalója van.”

Három főkorszakot különböztettem meg a család történetében. Az őskort, amikor t. i. vala-

látható. Az egész fölő ugyancsak sárga márványból egy fedő borul, kedvesen beárnyékolván az egészet. Azontul a sirt egy 20—30 cm. magas kőkorlát fogja övezni. Az emléket még a jövő h. ten felállítják, hogy halottak napja: diszítse már az elköltözött nyugvó helyét s tanuja legyen a város el nem muló halájanak.

— **Színlelőadás.** A katolikus legényegyesület október 20-én a városi színházban Szigligeti Ede „Lilomfi” című vigjátékát fogja előadni mérsékelttel leszállított helyarakkal. Emléksztünk még a legényegyesület tavaszi előadására, mely az egész közönség kritikájáért szent műkedvelőtől nem remélt sikert ért el. Jelen darab sikerét biztosítja a kitünően összeválogatott szereplők névsora S. Bader Juliska, Ganzler Lenke, Boji Lajos, Szemlér József, Bartusok Antal, Skultéty Henrik, Hirling Béla oly nevek, melyeket előnyösen ismer a színházlátogató publikum. Kezdeté fel 7 órákor. Jegyek előre válthatók az egyesület helyiségében (Távirdu-u. 6.) és Boji Lajos fenykőpésznel (Bognár u. 2.) A közönség támogatását kéri a legényegyesület ifjusága.

— **BARTHA MIKLÓS.** Meggyászoljuk mi is, hiszen magyar ember volt, még pedig a javából. Meggyászoljuk, mint a nemzet veszteségét, melynek erdejéből egy erős tölggy, egy viharokkal dacoló s velük diadalmasan megküzdő óriás dőlt le. Magyar ember volt a legkisebb porcikájáig, büszke, dacos, önérzetes magyar ember s egész életét ennek a magyar léleknek kifejezésre juttatásában töltötte el. Ismerte a világot, mesés szépen tudott írni róla prózában költeményeket — de szeretni csak ezt a földet tudta, ezt a szegény, üldözött magyar földet. A nemzeti szellem ellen-ségei voltak az ő ellenségei, a nemzeti eszme barátai voltak az ő barátai. Nekünk jóbarátunk volt. Gyakran ujjongtunk sorainak olvasásakor, mert ő is azért harcolt, a mit mi ideálnak valluk: *a keresztény magyar* hazáért. S nem tudjuk, hogy lett volna e csak egyetlen jóbarátunk azok között, a kiket ő támadott az ő éles, maró, szétmarcangoló tollával. Ugy tudott írni, hogy százok megértették és úgy érezte mindenki, hogy a szíve legtitkosabb, leg-

melyik Káráll sirásó volt és a nagy kolera idejében hazát vett. A kezelmutat, a melyben a jelenlegi Káráll a házat elitta: és a jelenkort, a mely kezdődik a közszeg „zene-és énekkard” (zene-és énekkar) megápitásával, fénykorát éli a szerelmes levelekben, melyeket leánya az „énekkardban” felébredt regényes lajlamainak bizony-ságául kap és ír, végződik pedig fog a közel jövőben számos és számtalan derekát leütésével és uri lábát elverésével, amivel t. i. a részeges apa leányát és udvarlót fenyegeti, hacsak a „tisztított főkáplány ur” valami jótanáccsal újabb derűs korszakát nem nyitja a Káráll család történetének.

Melábus mosolylyal forgattam a szerelmes leveleket. Isten veled ossiáni hangulat! Isten veled tizenegyedik felvonás! Isten veled Matla Jónás! Káráll neni szózatotagja előntötte a szobámat, kikérgette a Muzsát: a hullámok tetején ott uszkáltak az én dramáiról önbizalmam roncsai. Mi vagyok én az ilyen őseréjű tehetségekhez képest!

Tudja mit, néni, szölok az első kedvező alkalommal, — álljon be sugónak valamelyik színházba. A maga tüdejének ott kitűnő hasznát veszik.

Értelmenlenül nézett rám, aztán elment. Én pedig összenyalóltam Matla Jónás kéziratát és begyújtottam vele a kályhába. „A koal. ciós vacsora-asztal” meg fog bujni.

Dr. Minimus.

melegebb, legigazabb érzelmeinek lett tolmácsolója. Meghajtjuk emléke előtt zászlónkat s érezzük, hogy nagyon fáj a szívünk, a miért a magyarok Istene most, a harcok izzó hevében megfosztott bennünket egy igaz szívtől, egy nagy elmétől, nemzeti irodalmunk igaz büszkeségétől. A mig élt, igaz meggyőződésének hive volt, az igazságos Isten bizonyára irgalmas lesz az iránt, a mi benne halhatatlan volt.

— **Fagy.** Korán tekintett be hozzánk. Tegnap, október 20-án éjjel már 3 és fél fokra szállt alá a hőmérsék s egy csapással megindította a folyamatot, mely a természet csendes, lassu halál-doklását jelenti. Tudom, hogy így kell lenni, mégis fáj, nagyon fáj a szívem, mikor a nyár viruló zöld lombjait levervadtam, csüggedteknek látom. Elköltözött belőlük az élet, nem sutognak tovább édes-bús meséket az andalgó szellővel, csak az első érintést várják s peregve hullanak le lábaink elé, hogy az avar szaporisák. Oly szép, oly csodásan bájos az ősz poézise, a bágyadt napsugár, a lassan hullodgoló aransárga levelek temetése, a ránczezdő hang, lat szomorúsága — az elmulásnak méla költészete. Ő be kár, hogy ily hamar következett el, hogy egy éjjel fagy orvul támad rá gyenge virágainkra, érzékeny növényeink üde lombjaira.

— **Letartoztatott merénylő.** Lapunk előző számában megtutuk, hogy Heinrich Péter ácssegedet és menyasszonyát Jeli Boriska cselédeleányt a rózsáskerti csatornaparton vasárnap este egy iparoskinézésű egyén megtámadta. Heinrich Pétert egy hatalmas tüleggel leütötte, Jeli Boriskát pedig a csatorna vizébe dobta, ahol a szerencsétlen leány majdnem két óra hosszaiig vesztegelt, miután a merénylő nem engedte a partra. A büntet sokkal nagyobb, mint eleinte látszott. Jeli Boriska szegyenkezésében elhallgatta, hogy Heinrich leütése után a támadó merényletet követett el női becsülete ellen. A rendőrség élén Simon Sándor rendőralkapitányal a legterjedtebb nyomozást foganatosította az ügyben, melynek hamarosan meg is lett az eredménye. A merénylő, aki nem más, mint Héricz János molnársegéd már a rendőrség börtönében van. Héricz tagad ugyan, de Jeli Boriska határozottan felismeri benne a tettest. A letartoztatott alibit sem képes igazolni és így ezen körülmény is csak bűnössége mellett szól. Hériczet szembesíteni fogják a kórházban fekvő Heinrich Péterrel is.

— **A régi tüzelőkészülék eladó.** A székesfehérvári önkentcs tüzoltó testület új tüzelőkészüléket állíttatván fel, az eddig használatban volt önműködő automata tüzelőkészüléket — mely némi helyreigazítással kisebb városban teljesen megfelelő — eladásra ajánlja. Megtekinthető a tüzoltó őrtanyán.

— **A Torna Klub közgyűlése.** A „Székesfehérvári Torna Club” elnöksége értesíti a tagokat, hogy i. hó 22-én délelőtt 11 órákor tartja a tüzoltó laktanya nagytermében 1905. évi második rendes közgyűlést, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. A pénztáros jelentése. 4. A számvizsgálók jelentése. 5. A felmentvények feletti határozathozatal. 6. Egy alelnök megválasztása. 7. Választmányi tagok megválasztása (10 rendes és 4 póttagi). 8. A számvizsgálók megválasztása. 9. A választmányiak a közgyűlés napját három nappal megelőzőleg beadott indítványok tárgyalása.

— **A tifusz.** A hivatalos kimutatások szerint esőkken már az őszi hangulat állandó vendége a tifusz. Ujabb esetek ha történnék is, de a javulás konstataható. A kutak tisztogatása folyamatban van s a közegészségügyi bizottság eddig közel 40 kutat tett vizsgálat tárgyává s közülük egykét gyanus kut vizét felkültték a bakteriológiai intézetben megvizsgálás végett. Szóval a betegség rendes lefolyásu. Megjelent mint minden évben tette és ezután is termi fogja s megjeienik akkor is, ha városunk lakói vízvezetékű csapokból isszák is a vizet. Budapestén a legközelebbi napok egyikén 80 új tifusz beteget jelentettek be s a mint látjuk a háboru nem indult még meg. Ez a gombos verdeg rendes kísérlője az ősznek, a mikor az esőzések fokozottabbak s a eszvárgó szennyvizek a föld mélyébe a kutakba

is továbbítják. Védekeznünk kell ellenük, az se baj, ha a doktor urak testülete erősebb figyelmességben részesül. Mert hát küzdenünk kell s a küzdelmet sohse szabad abbahagynunk, meg valakit csak okozni is kell.

— **Az agg- és szegényintézet** ételmezésének 1906 évre való árlejése tegnapi d. e. volt a városház nagytermében az aggitézet biizottság jelenlétében. A nyerstermények szállítását Ofner Mór nyerte el, a kenyérszállítást pedig Singer József mint a kik legelőnyösebb ajánlatot adták.

— **Délelőtti tanítás (?)** A mit a középiskolák megtettek, a mibe kénytelenek voltak belemenni a hivatalok, — az lassankint az elemi iskolákra nézve is megéri. Tudniillik a délelőtti egyfolytában való tanítás, hogy a délután teljesen szabad legyen. Így tervezet egy idő óta az elemi iskolák vezetősége. Az eszmét a kültekli, illetőleg szállóhegyi gyermekek helyzete vetette fel. Régebbi nehézség kérdése az iskoláknak, hogy ezek a szegény gyermekek a délelőtti tanítás után haza nem mehetnek a nagy távolság miatt s így kénytelenek az iskolában maradni. A vezető tanítónak természetesen a tanítási időn kívül egyéb dolga is akadhat s így a gyermekek nélkülözök az állandó, szoros felügyeletet, a minék természetesen következménye sok rendtelenség, vagy hogy a gyermekek a délelőtti és délutáni tanítás között a városban csavargóznak, a mi közben sok nem nekik való is tanulhatnak. Másik oka is van a délelőtti tanítás célszerűségének. A hivatalnokszülök tele vannak panasszal az ekezes idejének bizonytalansága miatt. Az elemi iskolás 10, vagy 11 órákor érkeznek haza s egy ifjú oroszleány erejével követeli az ebédet, a gimnazista 1-kor ér haza s őse várja meg a hivatalból két órákor hazatérő apát, a kinek gyomrát szinten külön kell kielégíteni. A minak évek óta jöggatnak már ezen irányban, hogy a házi rend legalább nem iránytúl után igazodhatnék.

Van azonban meg egy dolog, a mire a figyelmet fel kell még kelteni. A kültekken való gyermekek ékezése. A szállóhegyi gyerek 11 reggel 6 órákor elindul hazulról, az édesanyja egy darab kenyéren kívül ritkán dug valamit a tarisznyájába. A vigasztalás táplálja szegényeket, hogy ha majd hazatér, este 6-7 óra tájban, akorra főz neki valamit az édesanyja. Rosszul táplált gyermekeknek 12 óra hosszát várnak a meleg ételre, azt hisszük, csak káros lehet az egészségre. Egyes jöleltü urhölgyek és urak fölvetették már a tervet, hogy ezeknek a szegény gyermekeknek déli ellátásról legalább a tel föllyamán gondoskodjanak s az idén mint haljnak, újra megindul valami mozgalom. De mi ezt nagyon nehéznek találjuk. A szállóhegyről és a kültekkelről 4-5000 gyermek jár be az iskolákba. Ennyi gyereket 1 hónapon keresztül csak rontott levelessel is ellátni, vajmi nehéz, s ha a költség összegyűjtésén túl is esne az a bizottság, de a hely és a kiosztás körülményei — feleink — leküzdhetetlen akadályt támasztanak. A hatóság ridegen elzárkózik az eszmétől, hogy tanyai rendszer alapján épített iskolákról gondoskodjék azt hiszi, hogy ezáltal megakadályozza a kültekli építkezést. Pedig a kilitások úgy biztatnak, hogy 4-5 év múlva ezeknek a gyermekeknek száma nem áll messze az 1000-tól. Így a helyzet mindenféleképpen csak rosszabb lesz. Ha a délelőtti tanítás rendszerét sikerül életbe léptetni, némileg e bajon is segítve lesz, mert a gyermekek 1-2 óra tájban otthonukba érnek. Mellesleg pedig meggyegyzünk, hogy Budapest elemi iskolában már évek óta meghonosították a délelőtti tanítás rendszerét s a tapasztalatok az előbbi állapotnál jobbnak mondják.

— **Az államépítészeti hivatalok és a vármegyék.** A kereskedelemügyi miniszter valamenyi vármegye közigazgatási bizottságához, valamint az összes államépítészeti hivatalokhoz körlevellet intézett, mely szerint az államépítészeti hivatalok személyi és dologi kiadásaihoz fizetendő vármegyék hozzájárulások az 1906. évre újból megállapítandó levén, felhívja a közigazgatási bizottságokat, hogy legközelebbi ülésükön a hozzájárulás összegét az illetékes államépítészeti hivatal főnökének meghallgatásával és ennek adatai alapján állapítsák meg s e tárgyban hozandó határozataikat kimerítően indokolva soronkívül terjesszék fel. A hozzájárulás merve olyképp szá-

mitandó ki, hogy az államépítészeti hivatal személyi és dologi kiadásainak az 1904. év december hó 31-éig fennálló összegeiből azon százalékok essek a törvényhatóság terhére, mellyel a törvényhatóság teendő az államépítészeti hivatal 1904. évi költségvetésében szerepelnek. Ez adatok pontos, részletezett összeállítását az államépítészeti hivatalok fogják a bizottság rendelkezésére bocsátani. A törvényhatóság utazási atalányának újra való megállapítása a korrendelet szerint csak akkor szükséges, ha a közúti hálózatban számbavethető változás történt.

— **Az építő iparosok figyelmébe.** Az építő iparos-mások ten tanfolyamára vonatkozó beírások október 20-án és november 1-én d. u. 2 órákor, az iparskola 29-dik szamu termében eszközöltenek. Minden más beírás alkalmával a taneszközök beszerzésére 1 koronát fizet. Felhívjuk az építő iparágakhoz tartozó mestereket, utasítások tanoncukat, hogy a tanfolyamra hiadékok nélkül jussanak be magukat meg azon esetben is, ha vadenek vannak munkában.

Tűz a vidéken. Folyó hó 17-én Agaron volt tűz. Nagy József ottani lakos földműves udvarában egy szalmakazál gyuladt ki eddig ismeretlen okból es teljesen legett. A kar korúban 200 Korona.

Működnek a vasári tolvajok. Az országos Vasáros emaróhatatlan alakja a vasári tolvajok már megkezdtek es megkezdtek működésüket. Ma délután Herceg Sándor, Ungvár, Mihály es Berger Béla divatru kereskedők üzletében követtek el lopást. A tettesek állítólag aszszonyok. A rendőrség keresi őket.

Egyszerűsítés a postán. Vörös Laszlo kereskedelemügyi miniszter utrendelete, hogy hatóságok es hivatalok ajánlott es értéktüdeményeket eszentül feladó jegyzék mellett adhatják föl, mindtal a föladó vevények kiáltása fölöslegessé válik. Ez az okos intézkedés annyiban érdekl a nagyközö séget, hogy eszentül nem kell annyit várakozni a postán, ami eddig gyakran megesett, ha nagyobb mennyiségű hivatalos küldeményt adtak föl.

Öngyilkossági kísérlet. Hatvan es egynehány évet elt már Kovács Sandoré szü. Sima Lídia Sar utcai lakosnő, aki valánkor jobb napokat is látott. Az őleg asszony ma meg acart valni az életől, mert kislátásában már nem tudott megnyugodni Isten akaratán. Ma reggel 6 órákor a Rozsás kert előtti hidrol a Malom esatornába vetette magát. Természetesen az alig derekig érő víz nem sok kárt tett benne, csupan lábait ütötte meg a esatorna medrében lévő kőkövekben.

Mór Mihály rablói Martonvásárott. Csütörtök reggelre történt, hogy Mór Mihály pakozi pekémestert éjnek idején kirabolták. A tettesek mint a rögtön megejtett nyomozás megállapította Zsivkovics Sándor, Mór Ferenc es Balázs József csavargó peksegedek voltak, akik előző nap szabadultak ki a szekerfelhívári rendőrség börtönéből, ahol betörés gyanúja miatt voltak letartóztatva. A három jómádár a pakozi rablás után vonatra ült es Martonvásárr utaztak, ahol aztán kiszááltak. A jegyzésdó vasuti alkalmazott le akarta őket tartóztatni, mert jegyük nem volt, de az elvetemült alakok föllektek es elmenekültek. A esdorsóság keresi őket.

Megzavart idyll. Zakar István ceglédi könyvkereskedő es szíve választotta Szabo Róza budapesti leányzó Szekesfehervarra adódtak es a Barany vendéglóban szállásoltak be magukat. Tegnapi délután Zakar hó költekezésével magára vonta a vendéglóban jelenlévők figyelmét es így történt, hogy a rendőrség is tudomást szerzett a szerelmi kettősről. Zakar, aki a mala tudott 180 Korona holszerzéséről sehogy sem tud ki-elegítő választ adni, jelenleg a rendőrség foglya. Valoszinűnek látszik, hogy Zakar nem tisztességes uton jutott a pénz birókába. A rendőrség favírárt megkeresést intézett Ceglédre Zakar István kiletét illetőleg.

Utépítők sztrájkja. A Bernstein es Kádor-cég tudvalevőleg kirtokába vett a megye különböző részein több kőbánya, úgy hogy az ország-utakra való fedanyag szállítását jofomán saját monopóliumává tette. A kötőrésre Tolna vármegyéből fogadtat fel embereket, a kik Mészros Szabo András vezetése mellett hetvenen vállal-

koztak a kötőrésre. A nadapi kőbánya kőve azon ban oly kemény, hogy a szegény emberek meg feszített munkával legfeljebb másfél koronát tudtak naponta megkeresni. A cég egy alkalommal javított már fizetésükön 40 fillérrel, de így sem tudtak 1 kor. 60 fillérről többet keresni mert hármán nem tudtak többet össztörni két köbmeternél, a miért köbmeterenkint csak 2 kor. 20 fillért fizetett a cég. Ebből 20 fillért a szállás kötségei emészteltek fel, egy korona pedig a szük elmezésre volt szánva s az otthonhagyott családtagok számára ugyszólván semmi sem maradt. Harmincket kötőre a esőri uton ma abbahagyta a munkát es bevonultak a Városház elvárata, bejelentvén, hogy a jelzett fizetés mellett sztrájkolni kénytelenek. Reé István főkapitány okos es tapintatos közbenjárására a Bernstein es Kádor-cég is engedett s a munkások béret köbmeterenkint 80 fillérrel emelte s azontul megígerte, hogy a munkások számára lakásról is fog gondoskodni. Ebbe a döntésbe aztán a munkások is beiegyeztek s délután újra munkába állottak.

— **Ismeretlen tolvajok.** Perczes József indai földművesgazda folyó hó 16-án reggel arra a kellenetlen meglepetésre ébredt, hogy házában folyosójáról elapadt 3 mm. arppát. A károsult es esetet bejelentette a esdorsóségen. A nyomozás megindult, de a tetteseket ezideig nem sikerült kézrekeríteni.

A mi szegényünk. Lesújtó ítéletet olvasunk tegnap minap egy brémai kongresszuson. Ez a gyülekezet az emberiség szegényfoltját, a leánykereskedést akarja a világból kiradírozni. A kongresszus Magyarországról es kulturájáról általában tisztelttel es elismeréssel nyilatkozott, hanem amit a tárn mondott, az arcunkba kergette, a vert. A dolog azart olyan fájó, mert a főmet utasnak teljesen igazuk van. *Dickson* elnök ezt mondotta:

A jövődó évek munkakövidésének legfőképen Magyarországra kell kiterjednie. Szinte adg akarja elinni az ember, milyen állapotok uralkodnak ott erkölcsi tekintetben. Meg kell majd értetni a buszke magyarokkal, hogy ezek az állapotok nem méltók egy magasan álló kulturállamhoz. Aztán Eszák- es Dél-Amerikára kerül a sor. Nevezetesen Braziliában es Argentínában a leánykereskedelem virágkorát éli. A nemzeti bizottság évi jelentését Wagener berlini nyugalmazott orrnagy terjesztette elő. „Kiküldőjeink — ugymond — Török es Görögországban esüknek leküldhete len akadályokba ütköztek. Azonban mindenütt es ismételtlen magyar leánykereskedőkbe botlik az ember es arra a régi meggyöződésre jut, hogy Budapest es Lemberg a világ két legárköstelenebb városa. Előfordult olyan eset is, hogy a bizottságnak egész sor elökölő feriuat ajánlottak Budapestben munkatársak gyanánt, akikről később kiderült, hogy ok maguk összekötöttesbebe állnak a leánykereskedőkkel, hogy a maguk részére leányokat szereztesseken. (Nagy mozgás a hallgatóság körében.) Az is tény, hogy az alsóbb rendőrközögek Magyarországon kivétel nélkül megvannak vesztegetve a leánykereskedők es nyilvános házak tulajdonosai által.”

Telut *Budapest Lemberg!* Nemde a kazár uralom két legerősebb városa? Hova jut szegény hazánk, ha erkölcsét is megmetyézi s erejét megőrli ez a szű? Érdekes dolog, hogy erről a kongresszusról s az ott ejtett nyilatkozatokról a Magyarországi zsidó sajtó mélységesen hallgat.

Törvénykezés. Büntettet előlélt, megrögzőt notórius tolvaj fölött hozott ítéletet a helybeli kir. törvényszék. Vádolt a csalást, lopást, zsarolást valósággal iparszerűleg üzte. Es valoszinű, agha úteik utoljára törvényt a büntösségről Várjas Károly, 25 éves, verebi illetőségű, foglalkozásnéllkül egyenről szól az ének. Ez a jelleműna a mult év december 14-én Szerényi Kálmán nagytétényi lakostól 30 korona értékű tájlekkpát, Krajcsovic Roszálától pedig 9 korona értékű ekszert emelt el a zárt szekrényekből. E. évi március 29-én pedig városunkba rándult, s itt egy, Loke Gyula tulajdonát képező biciklit lopott. Mindezekben kívül csalással es zsarolással is vádoltatott. Budafokon 1904 december havában Horváth Juliánna eszelélemnytől azon ürügy alatt, hogy a kötőrés farsang alkalmával feleségül veszi, egy arany es egy ezüstgyűrűt es itt hó, ké-sőbb pedig mindenféle körmönfont módon pénz t

csikart ki tőle. A törvényszék büneinek méltó megtorlásaképen 2 évi fegyházzal sújtotta, mely ítélet ellen felebezést jelentett be.

Szing Ferenc és Poloviczer János móri suhancok szörnyű módon megharagudtak Steiner János nevű kollégájukra, akit aztán úgy elverték, hogy annak bal lapockájá eltörtött. Vitézi tettükért csütörtökön ítékezett felettük a kir. törvényszék, amely megérdemelt büntetést szabott a két utonállóra. Szing Ferenc 6 hónapi, Poloviczer János pedig 8 hónapi börtönbüntetést kapott. Az elítéltek felebezést jelentettek be.

Anyakönyvi statisztika

1905. október hó 14-től október hó 21-ig.

I. Születés.

Született: 5 törvényes fiú, 13 leány; törvénytelen fiú: 0, leány: 2; halva született törvényes fiú: 0; leány: 0; törvénytelen fiú, 0; leány: 0. — Összesen: 20.

II. Halálozás.

Elhalt: 5 fiú, 8 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiú: 3, leány: 3, törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 7 éven felül fiú: 2, nő: 5. — Összesen: 13.

E szerint a születés a halálozást 7-tel múlja felül.

Elhaltak: Saly Antal, ág. h. e. önálló mészáros 52 éves, Palotai-utca 62. szám. — Tilinger Anna, r. k. 5 hónapos, Öreg-utca 30. sz. — Özy. Elmán Gusztávné Gruber Erzsébet, r. k. 73 éves, Szent György kórház. — Friedmann Janka, zsidó 21 éves, Kigyó-Láz 1. sz. — Özy. Kolmann Jánosné Bambek Katalin, r. k. 78 éves, Szt. György kórház. — Tujner Mária, r. k. 18 éves, Sár-utca 6. sz. — Kótsis Terézia, r. k. 1 hónapos, Sár-utca 22. sz. — Köver Sándor-év. ref. földm. napsz. 68 éves, Szechenyi-utca 61. sz. — Fürst József, r. k. 7 hónapos, Alsokirály-sor 27. szám. — Malomhelyi Erzsébet, 14 hónapos, Öreghegy 412. sz. — Özy. Berényi Jánosné Varga Borbála, r. k. 60 éves Kossuth-utca 15. sz. — Kóhmann István, r. k. 9 éves, Kert-utca 44. sz. — Kovács István, r. k. önálló sutó, 24 éves, Rákóczi utca 4. sz.

Kihirdetés.

Steleer István és Szauer Tere, Vereséasa. — Arany Imre, földm. napsz. és Majer Mária Székeshérvár. — Mattausch Gyula Ignác dv. mozdonyvezető h. és Kerbler Auréla Székeshérvár. — Németh Aposton dv. szerelő és Somogyi Anna Székeshérvár. — Tóttós József dv. munkás és Kontra Rozália Mária Székeshérvár. — Fűjék János komives segéd és Steger Katalin Székeshérvár. — Nemes József, önálló épész és Simon Erzsébet Székeshérvár. — Hanusz János, önálló férfi szabó és Baraia Katalin Székeshérvár.

M. kir. 17. honvédegyezrednél egyenruházati egylete.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. székesfehérvári 17. honvédegyezrednél Székeshérvárott 1906. évi január hó 1-étől kezdve az ezredhez tartozó mintegy 80 főnyi törzstiszt és főtiszt részére szükséges ruházati cikkek előállítására önkezelés útján fog eszközöltetni és e célra egy szabó szerződésileg felfogatatik a szükséges lábbeliek szállítása pedig Székeshérvár és Veszprém állomásokra külön erre alkalmas cipésznél szerződésileg biztosítottatik.

Ajánlatok a honvéd lakatnyában I. emelet 21. ajtó alatti irodában 1905. évi november hó 10-ig nyújthatók be, hol a közelebbi feltételek felől naponta d. u. 3—4-ig tájékozás szereshető.

Csak oly iparosok pályázhatnak, kik vagy Székeshérvárott bírnak állandó lakhelyvel, vagy ott letelepedni készek; továbbá a kik magyar honpolgárok.

Székeshérvár, 1905. október hó 19.

Garó százados,
egyenruházati gondnok.

Frank Balázs

kutmester, (I. Öreg-utca 5. sz.)

Elfogad kutfurást, ásást, szivattyujavítást, vízvezeték- és fürdőberendezéseket. Minden e szakmába vágó munkákat gyorsfuro eszközökkel, jutányosan és pontosan végez.

Tűzhányó szobrok

GROSZ JÓZSEF és FIA czégnél
Székesfehérvárott.

az „Elite“ kávéházzal szemben.

Alapított 1846.

Alapított 1846.

Több szép újdonságok közül nagy feltűnést keltenek e cég kirakatáca látható új tűzhányó szobrok, melyek dacára a rendkívüli szépségüknek, most még dús választékban igen olcsón kaphatók. Nagy tetszésnek örvendenek az új finom ízlésű francia mozdó készletek, kék fodras tányérok és kosarak.

Nagy alkalmi vétel bronz és niklrozott d. sz. asztalok 3 frt. 90 kr.-tól, új facon teás eszék 22 kr.-tól, gyümölcs készlet 6 szem, 1 frt. 50 kr.-tól kezdve. Dús választék jour asztalok és falakban, továbbá a legújabb divatos lámpákból Magyar Fém, Brüner és Dilmár-féle, gyári áron alul.

Most ismét van raktáron porcellán tányér partie áru 5 kr.-tól dupla erős nagy Carlsbadi porcellán tányér angol facon 9 kr.-tól kezdve stb.

Mozdó készletekben legnagyobb raktár 3 frttól kezdve. Nagy választék francia pipék, dohányzó készlet és asztal bronzból és mahagóni fából, különlegességek licor készletekben, 6 szem teás és kávé készlet 3 frttól, 6 szem színes ebédő készlet 6 frttól kezdve kaphatók.

Szép Velencei tükrök dús választékban! Képkeregetés és iverzés legolcsóbban elvállaltatik, nagy választék Berlini, Müncheni és Párizsi legutolsó divatu keretekben.

E régi cég kirakatát és jó hírnevű üzletét a t. közönség szives pártfogásába ajánljuk.

Iszakosság nincs többé!!

Kívánatra bárkinek bérmentve küldünk egy csomag Cozapot Kávé, tea, étel vagy szeszies italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szobeszedé a tartózkodásról, mert esodhatása ellenszenvessé teszi az iszakosnak a szeszies italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

Nemegiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőt mesélte.

„Igen, én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hála Isten, teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom, és kétségbeesés, szegény, becsületlenség és szegénység közepette életem! De minek is meséltem volna el másoknak? Nem esodhatatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ekképen irányítsa és otthonát, gondterhes tűzhelyét örömpalotává tudja varázsolni?”

Coza a családok ezreit bekötötte ki ismét, sok-sok ezer ferfit a szegény és becsületlenségétől megmentett, később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tomterdek fiatal-embert a jó utra es szerencséhez segíteni es sok embernek életet számos évvel meghosszabbította.

Az utezet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy probaadagot díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos latásáról. Kezeskedünk, hogy az egészszere teljesen ártalmatlan.

COZA INSTITUTE (Dept. 163.), 71. High Halborn, London, W.C., ANGLIA.

(Levelek 25. fill., levelezőlapok 10 fill. re bérmentesítendő.)

Aki
szövetet
vesz,

annak öltönyét vagy felöltőjét lejujabb divat szerint és olcsón elkészíti

Jäger Béla
férfi-szabó

Kigyó-utca 22. (Szelke-major.)

Egy öltöny tisztítása és javítása 2 kor.

Bérbeadás.

Méltóságos Zichy János gróf ur tulajdonát képező nagylángi és táci korcsmák 1906. év január 1-től hat egymásután következő évre bérbe adatnak. A nagylángi korcsma bérlet 12 magyar hold szántófölddel és 6 db. marhalegeltetéssel, a táci pedig vámszedési joggal jár. Bérbe szándékozók irásbeli ajánlataikat 1905. év november 1-ig nyujtsák be a lángi uradalom központi felügyelői hivatalához Nagylángon.

Aki kitünő étvágyfokozó
asztali italt óhajt,

Aki gyenge, lábadozó,

Aki ideges, álmatlan,

Aki vérszegény,

Aki sovány,

Aki szoptat,

Aki tüdőbeteg

ne mulassza el saját érdekében a ki-
tünő hatásának elismert és rendkívül
tartós

HERCULES
maláta-tápsör
különlegességet inni.
Kapható minden nagyobb ese-
mege-, fűszer-kereskedésben, kü-
vetházban, vendéglőben és a
Hercules Sörtözde szétküldési
telepén.
Budapest, VII. Bethlen-tér 3.

Telefon 63-67. — Arjegyék ingyen.

Vidékre postán küldünk 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg)
utánvétellel.

Kapható: Székesfehérvár, Reinitz Lipót
cégnél.

Uri és női divatraktár!

FALVAY FERENC

uri-, női divat és rövidáru-üzlete
SZÉKESFEHÉRVÁR, KOSSUTH-U.

Ajánja Uri és női divat cikkeit, a
legjobb gyártmányból a legolcsóbb
o o o o o minőségig. o o o o o

Csipkék, himzések,

Kész kötények,

Nyári és téli pamutárak

a legnagyobb választékban

Vászon és schiffon zsebkendők,
bélésárak. Sárcipők (galuschni).

Nagy raktár chiffon, vászon és kö-
o o o o o tölt árakban. o o o o o

Hammerli-féle bőrkezttyük.

Kész férfi és női ingek Schroll
o o o o o schiffonból. o o o o o

Esőernyők, napernyők, illatszerek
o o o o o és piperecikkek. o o o o o

Bőrök nagy választékban!

Illatszerek, szappanok!

Hammerli bőrkezttyük!

Művirág és szárított virág

sirkoszorúk
kiállítása.

Óriási választék, **=====**

bámulatos olcsó árak!

Külön sirkoszorú raktár:

Szt. Imre- és Iskola-utca sarok

(a volt Szerdahelyi-féle
mészárszék helyisége) és

Nádor-utca 2. sz.

Knazovitzky Bélánál
Székesfehérvár.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a
kiadóhivatalban. Szt-István-tér 1.

HYDROCHROMIN

csupán hideg vízzel

nemcsak egyből toldalék nélkül vegyítve
már is használatra kész festék,

homlokzatok és mindenemű belső helyi-
ségek mázolására,

amely gyorsan szárad, mazzá szagtalan, zománc-
szerű sima és kemény mosható viharálló tűzbiztos,
színtetve végig változatlanul megtartja, gazoknak,
esőnek és zivataroknak ellenálló, az olajfestékekkel
összehasonlíthatatlanul olcsóbb, az enyvesfestékekkel
pedig alig valamivel drágább.

Minden színben kapható.

Különös előnye egészségi szempontból

méregmentes, szagtalan, antiseptikus, mosható
és lyukacsos;

a falak nedvességének elpárolgását nem gátolja.

Ismeretes, mintá stb. kívánatra ingyen és bérten.

Valódi osakis az itenyomott védjeggyel ellátott
csomagolásban.

Szárzvámi kréta, mész és köipar rész-
vény-társaság, Szárzvámi (Sopron m.)

Egyedül ifj. Ditmár József, Székesfe-
hérvár, megyénk képviselőjénél Szögyéni-
Marich-utca kapható.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE.

Elfogad a legméltányosabb föltételek és díjak mellett
tűz-, jég- és életbiztosításokat.

A kartelben álló részvény-társulatokkal szemben a
versenyt egyedül a Szövetkezet fejti ki, érdeke
tehát a gazdaközönségnek, hogy azt támogassa.

Képviselőség minden községben.

SZÉKESFEHÉRVÁROTT; ISKOLA-UTCA 11. SZ.

52-31

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabad. viharmentes

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYAR
Kronsteiner Károly

Bécs, III., Hauptstr. 120., saját házában.

Kívánatra ingyen próba, mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc. Homlokzat-festéke hatás. védve.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló,
zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb mint az olajfesték. Évek
során szállítja cs. és kir. uradalmak, katonai- és civilintézményeknek, vasutak-
nak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legolcsóbb
festék homlokzatra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, temp-
lomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter
ára 2 1/2 kr. Meglepő eredmény. Homlokzat-festék, viharmentes, mész-
ben oldható, 49 minta olajfestékkel azonos. Kgr.-ja 12 kr.-tól följebb.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.